

Statistikas datu izplatīšanas politika

(v.2014. 1 – 29.05.2014)

Saturs

1. PRIEKŠVārds	3
2. DATU IZPLATĪŠANAS PAMATELEMENTI	4
2.1. DATU PUBLICĒŠANAS KALENDĀRI	4
2.1.1. <i>Datubāzes datu publicēšanas kalendārs</i>	4
2.1.2. <i>Preses ziņojumu kalendārs</i>	4
2.1.3. <i>Publikāciju kalendārs</i>	4
2.2. IZMAIŅAS PUBLICĒTĀJOS DATOS	4
2.2.1. <i>Plānveida revīzijas</i>	4
2.2.2. <i>Neplānotās datu revīzijas un pamanīto kļūdu labošana</i>	5
2.3. KONFIDENCIALITĀTES NODROŠINĀŠANA	5
2.3.1. <i>Statistiskās informācijas konfidencialitātes nodrošināšana</i>	5
2.3.2. <i>Konfidencialitāte pirms oficiālā publicēšanas datuma</i>	5
2.4. PRODUKTU UN PAKALPOJUMU PILNVEIDOŠANA	5
2.5. MAKSAS UN BEZMAKSAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANA	6
3. DATU LIETOTĀJIEM PIEEJAMIE CSP PRODUKTI UN PAKALPOJUMI	6
3.1. MĀJASLAPA	6
3.2. DATUBĀZES	7
3.2.1. <i>Tēmu dalījums</i>	7
3.2.2. <i>Metadati</i>	7
3.3. STATISTISKĀS PUBLIKĀCIJAS	8
3.3.1. <i>Infografikas</i>	8
3.4. INFORMĀCIJAS CENTRS	8
3.5. KONSULTĀCIJAS UN INFORMĀCIJAS SAGATAVOŠANAS PAKALPOJUMS	9
4. KOMUNIKĀCIJA AR DATU LIETOTĀJIEM	9
4.1. SOCIĀLIE TĪKLI	9
4.2. ATBILŽU SNIEGŠANA UZ LIETOTĀJU JAUTĀJUMIEM	9
4.3. SEMINĀRI UN KONFERENCES	10
4.4. ATGRIEZENISKĀ SAITE	10
4.4.1. <i>Klientu apmierinātības apsekojums</i>	10
4.4.2. <i>Apmierinātība ar sniegtajiem pakalpojumiem</i>	10
4.4.3. <i>Viedokļa noskaidrošana CSP organizēto semināru laikā</i>	10
4.4.4. <i>Viedokļa iegūšana par konkrētu produktu</i>	10
4.4.5. <i>Netiešās metodes</i>	10
5. SADARBĪBA AR MASU MEDIJIEM	11
5.1. PRESES ZIŅOJUMU SAGATAVOŠANAS GAITA	11
5.2. PRESES KONFERENCES	11
5.3. PUBLICITĀTES ANALĪZE	11
5.4. ŽURNĀLISTU JAUTĀJUMI	11
6. INDIVIDUĀLIE DATU PIEEJAMĪBA ZINĀTNISKIEM UN MĀCĪBU MĒRĶIEM	12
6.1. PUBLISKI PIEEJAMAS APSEKOJUMU DATNES	12
6.2. KONFIDENCIĀLI DATI ZINĀTNISKIEM MĒRĶIEM	12
PIELIKUMS NR.1	13
SVARĪGĀKIE PASĀKUMI DATU IZPLATĪŠANĀ 2014. GADĀ	13

1. Priekšvārds

Atbilstoši valsts statistikas uzdevumiem LR Centrālā statistikas pārvalde (CSP):

- veido vienotu, uz starptautiski atzītiem metodoloģijas principiem pamatotu statistisko informāciju par sabiedrībā notiekošajiem ekonomiskajiem, demogrāfiskajiem un sociālajiem procesiem;
- apkopo un analizē savāktu statistisko informāciju;
- publicē šo informāciju, darot to pieejamu visai sabiedrībai;
- sniedz Saeimai, valsts institūcijām un plašākai sabiedrībai statistisko informāciju, kas nepieciešama lēmumu pieņemšanai, kā arī pētījumu un domu apmaiņas veicināšanai.

Izplatīšanas politika attiecas uz visu CSP veidoto statistiku, un tai ir saistoši Valsts statistikas likumā noteiktie objektivitātes, ticamības, lietderības, efektivitātes un statistiskās konfidencialitātes un atklātības principi. Valsts statistiskā informācija ir objektīva un neatkarīga no politiskajiem procesiem un interešu grupām.

Statistikas izplatīšanas politika nosaka statistisko datu izplatīšanas vispārīgos principus, datu lietotājiem pieejamos CSP produktus un pakalpojumus, komunikāciju ar datu lietotājiem, sadarbību ar medijiem, individuālo datu pieejamību zinātniskiem un mācību mērķiem, kā arī atīstības pasākumus 2014. gadā.

Datu izplatīšanas politika ir veidota, ievērojot šādus principus:

- **Neitralitāte un objektivitāte**

Statistiskie dati, analīze un citi materiāli tiek sagatavoti un publicēti, balstoties tikai uz secinājumiem, kas izriet no statistikas datiem, un nesatur politiskās vai ekonomiskās intereses.

Visi statistiskie dati tiek publicēti iepriekš noteiktā laikā un par to tiek informēta sabiedrība. Piekluve statistiskiem datiem pirms oficiālā publicēšanas laika tiek nodrošināta ierobežotam amatpersonu skaitam, lai nodrošinātu tām laiku datu analīzei, izpratnei un viedokļa sagatavošanai, un pirms šādas informācijas nodrošināšanas CSP izvērtē nepieciešamību un sabiedrības ieguvumu, kā arī noslēdz līgumu par datu konfidencialitātes ievērošanu. Informācija par privilēģētu pieeju statistikas datiem ir publiskota CSP mājaslapā. (sadaļa Par mums/citi materiāli/Privilēģētā pieeja statistiskajai informācijai).

- **Statistikas atbilstība lietotāju vajadzībām**

Lai nodrošinātu statistikas datu izplatīšanu atbilstoši lietotāju vajadzībām, tiek organizētas lietotāju aptaujas un tikšanās ar datu lietotājiem. Statistiskās informācijas pieprasījumu analīze tiek izmantota, lai izvērtētu nepieciešamību paplašināt statistikas datubāzēs publicējamo rādītāju loku.

- **Statistikas datu pieejamība**

CSP apkopotie statistikas dati tiek publicēti CSP mājaslapā un ir pieejami visai sabiedrībai. Lai veicinātu statistikas datu atpazīstamību, tiek sagatavotas arī papīra publikācijas, infografikas, animācijas un citi produkti par sabiedrībai aktuālām tēmām. Visu publikāciju elektroniskās versijas ir pieejamas CSP mājaslapā un ir lejupielādējamas bez maksas.

Papildus statistikas datiem tiek publicēti arī metadati, kas ļauj pareizi saprast datus. Tie tiek regulāri pārskatīti un atjaunoti. Statistisko datu publicēšana bez metodoloģiskās informācijas nodrošināšanas nav pieļaujama.

- **Precizitāte un uzticamība**

Publicētie statistikas dati ir precīzi un ticami. Tiklīdz tiek atklātas kļūdas iepriekš publicētajos datos, CSP veic labojumus un par to informē sabiedrību.

Statistiskās informācijas kļūdainas vai apzināti nepareizas izmantošanas gadījumos CSP veic nepieciešamos atbildes pasākumus. Gadījumā, ja kļūdaina vai tendencioza statistisko datu izmantošana var radīt draudus CSP tēlam, CSP ir pienākums uz to reaģēt.

- **Konfidencialitātes nodrošināšana un sabiedrības vajadzības**

Pirms statistiskās informācijas publicēšanas tiek veikti pasākumi, lai nodrošinātu respondentu sniegtās individuālās informācijas aizsardzību. Datus, kuri var radīt apdraudējumu privātam, ir aizliegts publicēt vai izpaust jebkādā citā veidā.

Tiek nodrošināta anonimizētas individuālās statistiskās informācijas izmantošana zinātniskiem mērķiem, informācijas izmantošanas pieprasījumi tiek izvērtēti, lai izslēgtu nepamatotus datus pieprasījumus un informācijas izmantošanu neatbilstošiem mērķiem. Individuālo statistikas datu sagatavošanas, nodošanas un uzraudzības procesā tiek nodrošināta respondentu individuālās informācijas aizsardzība, piemērojot atbilstošas datu izpaušanas kontroles metodes.

2. Datu izplatīšanas pamatelementi

2.1. Datu publicēšanas kalendāri

Saskaņā ar LR Ministru kabineta apstiprināto Valsts statistiskās informācijas programmu Statistikas metodoloģijas un organizācijas daļa, sadarbojoties ar CSP struktūrvienībām, izstrādā CSP ikgadējo darba plānu, ko apstiprina CSP priekšniece.

Pēc darba plānā noteiktajiem datu izplatīšanas nosacījumiem tiek veidots datubāzes datu publicēšanas kalendārs, preses ziņojumu kalendārs un statistisko publikāciju kalendārs.

Darba plāna sagatavošanas kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „2.2.1. CSP darba plāna sagatavošana”. Jebkuras izmaiņas datubāzes datu publicēšanas kalendārā, preses nojumumu un publikāciju kalendāros veic, mainot darba plānu, saskaņā ar CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „2.2.2. Izmaiņas CSP darba plānā noteikto”.

2.1.1. Datubāzes datu publicēšanas kalendārs

Datubāzes datu publicēšanas kalendārs ietver informāciju par plānoto datu publicēšanas datumu un datu periodiskumu. Janvārī kalendārs tiek atjaunots un papildināts, pamatojoties uz CSP darba plānā esošo informāciju par kārtējo gadu. Sākot ar oktobri, Izdevniecības daļa sadarbībā ar atbildīgajām daļām papildina kalendāru ar informāciju par nākamā gada pirmajiem trīs mēnešiem.

2.1.2. Preses ziņojumu kalendārs

CSP preses ziņojumu kalendārā ietilpst CSP plānotie ziņojumi par statistikas datiem un apsekojumu rezultātiem. Preses ziņojumu kalendāru sagatavo CSP sabiedrisko attiecību speciālists. Preses ziņojumu kalendārs tiek sagatavots vienam kalendārajam gadam, un decembra beigās nākamā gada preses ziņojumu kalendārs ir pieejams CSP mājaslapā www.csb.gov.lv (labajā pusē, sadaļā „Kalendārs”). Papildus to drukā arī galda kalendāra veidā lietošanai CSP darbiniekiem un sadarbības partneriem.

Lai nodrošinātu plānoto CSP preses ziņojumu publicēšanas nepārtrauktību, oktobrī publicē nākamā gada janvārī plānotos, novembrī – nākamā gada februārī plānotos un decembra sākumā – nākamā gada martā plānotos preses ziņojumus.

Papildus tiek plānota un izplatīta informācija medijiem par CSP darbības aktualitātēm, kā arī atzīmējamās un svētku dienas (piemēram, 8. marts, Jāņi utt.) ilustrējoša statistika.

2.1.3. Publikāciju kalendārs

Publikāciju kalendārs tiek sagatavots pēc struktūrvienību priekšlikumiem, un to apstiprina CSP Redakcionālā padome. Darba procesa kontrolei tiek sagatavots iekšējais un ārējais dokuments. Tie ietver:

- iekšējais dokuments – CSP Statistisko izdevumu sagatavošanas un publicēšanas kalendārais plāns ietver informāciju par publikācijas iesniegšanas datumu redaktoram, tulkam, Redakcionālajai padomei, Izdevniecības daļai, Poligrāfijas daļai, kā arī izdošanas termiņu;
- ārējais dokuments – ietver informāciju par plānoto publikācijas izdošanas mēnesi, kas divas nedēļas pirms publikācijas izdošanas tiek precizēts, norādot konkrētu datumu.

2.2. Izmaiņas publicētajos datos

Iepriekš publicētos datus precizē gadījumos, kad CSP iegūst papildus informāciju no respondentiem vai citiem informācijas avotiem, kā arī gadījumos, ja tiek atklātas kļūdas datos.

2.2.1. Plānveida revīzijas

CSP revīzijas politika nosaka, ka CSP apkopotie statistikas dati tiek pārskatīti atbilstoši plānotajam revīziju ciklam un grafikam.

Plānveida revīzija ietver:

- Publiskoto augstāka agregācijas līmeņa datu precizēšanu, pievienojot detalizētāka agregācijas līmeņa informāciju.
- Publiskoto datu turpmāku precizēšanu, saņemot papildu vai precizētu informāciju no respondentiem.
- Publiskoto datu turpmākā precizēšanu, saņemot informāciju no administratīvo datu avotiem.
- Publiskoto provizorisko datu precizēšana. Provizoriskie dati tiek publicēti tikai tajās statistikas jomās, kur tas ir nepieciešams, lai garantētu statistikas datu savlaicīgumu. Pēc provizoriskajiem datiem vienmēr tiek publicēti galīgie dati. Datu publicēšanas kalendārā tiek norādīti datumi šo datu publicēšanai datubāzē. Provizoriskajiem datiem datubāzē tiek pievienota zemspītras piezīme „Provizoriski dati”, kas tiek noņemta pēc galīgo datu publicēšanas.

- Publiskoto datu pārskatīšanu, lietojot sezonālās izlīdzināšanas metodi vai mainot bāzes perioda definīciju. Datubāzes tabulās, kurās publicēti sezonāli vai kalendāri izlīdzināti dati, pievienojot informāciju par jauno periodu, tiek pārrēķinātas arī iepriekšējās laikkrindas.
- Publiskoto datu pārskatīšana atbilstoši izmaiņām metodoloģijā vai klasifikācijās. CSP informāciju par revīzijas kārtību publicē katras datu tabulas metadatu sadaļas „Datu aprēķināšana” apakšsadaļā „Datu precizēšana”.

2.2.2. Neplānotās datu revīzijas un pamanīto kļūdu labošana

Neplānotās datu revīzijas veic izņēmuma gadījumos, kad revīzijas apjoms, pēc CSP ekspertu novērtējuma, būtiski ietekmē pārējo statistikas datu kvalitāti.

Kļūdu labošana datubāzē. Ja tiek pamanītas kļūdas vai datu lietotājs ziņo par kļūdām datos, informē atbildīgo struktūrvienības vadītāju, kurš izvērtē kļūdu un pieņem lēmumu par tālāko rīcību datu korekcijai un komunikācijai ar datu lietotājiem.

- Nebūtiskas kļūdas. Kļūdas, kas būtiski neietekmē datu lietošanu un interpretāciju, piemēram, kļūda ieviesusies datu noapaļošanas procesā. Kļūda nekavējoties tiek labota datubāzē, datu lietotāji par to netiek informēti. Drukātajās publikācijās šādas kļūdas netiek labotas.
- Būtiskas kļūdas. Kļūdas, kas būtiski ietekmē datu tālāku lietošanu. Atbildīgā struktūrvienība lemj par kļūdas ietekmi uz statistikas datu kvalitāti un turpmāko rīcību. Datu lietotāji tiek informēti par datu labošanu.

Pamanīto kļūdu labošanas kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.6. Kļūdas publicētajā informācijā”.

2.3. Konfidencialitātes nodrošināšana

Saņemot statistisko informāciju no respondentiem, CSP uzņemas saistības izmantot datus tikai valsts statistikas likumā noteiktajiem mērķiem, kā arī sargāt tos no nesankcionētas piekļūšanas un neatbilstošas izmantošanas. Aņņemšanās nodrošināt respondentu sniegtās informācijas konfidencialitāti nav tikai tiesiskas un ētiskas dabas jautājums, no tā ir atkarīga sabiedrības uzticēšanās un statistikas sistēmas funkcionēšana, līdz ar to pirms datu publicēšanas CSP izvērtē individuālās informācijas izpaušanas riskus.

CSP nodrošina kopsavilkuma informācijas konfidencialitāti (neizpaušanu) pirms noteiktā publicēšanas termiņa, tādējādi sniedzot vienlaicīgu pieeju visiem datu lietotājiem.

2.3.1. Statistiskās informācijas konfidencialitātes nodrošināšana

Statistiskās informācijas konfidencialitātes nodrošināšanai ir izstrādāta Konfidencialitātes rokasgrāmata, kurā ir aprakstīti visi ar konfidencialitātes nodrošināšanu saistītie normatīvie akti un procesi.

Konfidencialitātes jautājumu risināšanai ir izveidota Konfidencialitātes padome, kurā ikviens darbinieks var vērsties ar lūgumu rast risinājumu attiecīgajai situācijai vai problēmai.

Datu sagatavošanas procesā par konfidencialitātes nodrošināšanu atbild struktūrvienība, kas ir datu turētāja. Visās publikācijās konfidencialus datus aizstāj ar vienu punktu.

Ja pasūtītājs ir pieprasījis CSP datu sagatavošanu un jau pirms datu apstrādes ir secināms, ka pieprasīti konfidenciali dati, tad Informācijas un komunikācijas daļa informē pasūtītāju par datu konfidencialitāti.

2.3.2. Konfidencialitāte pirms oficiālā publicēšanas datuma

Pirms datu oficiālās publicēšanas preses ziņojumā, publikācijā, CSP mājaslapā vai interneta datubāzē visi statistiskie dati ir konfidenciali.

Svarīgākie statistikas dati tiek pirmo reizi oficiāli publicēti preses ziņojumā plkst. 13.00 iepriekš noteiktā datumā saskaņā ar preses ziņojumu kalendāru. Pirms publicēšanas termiņa nedrīkst izpaust datus, raksturot tendences vai izpaust jebkādus secinājumus, kas rodas no tiem.

Vienu stundu pirms oficiālā publicēšanas termiņa datus nosūta to personām, kuras ir privilēģētas saņemt tos pirms noteiktā laika. Ar katru šādu personu tiek slēgts rakstveida līgums.

2.4. Produktu un pakalpojumu pilnveidošana

CSP analizē pieejamo informāciju – pakalpojumu izmantošanas rādītājus un lietotāju atsauksmes – un pastāvīgi pilnveido produktus un pakalpojumus. Svarīgākie veicamie darbi tiek atspoguļoti šī dokumenta pielikumā – attīstības pasākumu plānā. Pirms būtisku izmaiņu veikšanas pakalpojumus vai produktus CSP noskaidro datu lietotāju viedokli par lietotāju vēlmēm.

2.5. Maksas un bezmaksas pakalpojumu sniegšana

CSP savus pakalpojumus, kas saistīti ar oficiālās statistikas nodrošināšanu Valsts statistiskās informācijas programmas ietvaros, sniedz bez maksas.

Par maksu tiek sniegti tikai tie pakalpojumi, kuru veikšanai CSP ir nepieciešams ieguldīt papildu resursus (dažādi uzņēmumu saraksti, izlases, izziņas). Pakalpojuma saņēmējs sedz tikai tās pakalpojuma izmaksas, kuras nav segtas Valsts statistiskās informācijas programmas ietvaros. Speciāli sagatavoto datu izcenosumus nosaka saskaņā ar CSP maksas pakalpojumu cenrādi. Informācija datu lietotājam par speciāli sagatavotu datu iegūšanu, pieejama CSP mājas lapas sadaļā "Dati/Maksas pakalpojumi".

Bez maksas ar speciāli sagatavotiem datiem tiek nodrošināti visi masu mediji, valdības un Saeimas pārstāvji, kā arī ministrijas.

3. Datu lietotājiem pieejamie CSP produkti un pakalpojumi

3.1. Mājaslapa

CSP mājaslapa ir viens no galvenajiem datu izplatīšanas instrumentiem. Mājaslapas mērķis ir informēt dažādas ieinteresētās puses par oficiālo statistiku un nodrošināt tās ar nepieciešamo statistisko informāciju. Mājaslapa ir izstrādāta divās valodās: latviešu un angļu. Lielākā daļa statistiskās informācijas ir pārtulkota angļu valodā.

Lai apmierinātu lietotāju intereses, mājaslapai ir izveidots daudzveidīgs un strukturēts saturs, kas sadalīts atbilstoši tēmām un ieinteresēto pušu vajadzībām.

Sadaļā „*Dati*” ieinteresētajai pusei ir iespēja iegūt statistisko informāciju dažādos veidos atbilstoši tās vajadzībām. Šeit tiek publicēta šāda informācija:

- *Kalendāri*: preses ziņojumu un datubāzes datu publicēšanas kalendārs. Abi kalendāri tiek sastādīti atbilstoši CSP izstrādātajam ikgadējam darba plānam.
- *Preses ziņojumi*: ziņojumi atbilstoši preses ziņojumu kalendāram un *ad hoc* preses ziņojumi. Regulārie preses ziņojumi tiek publicēti 13.00, *ad hoc* ziņojumu publicēšanas laiks nav noteikts.
- *Dati*: galvenie rādītāji un datubāzes. Atbilstoši datu lietotāju vajadzībām dati ir sadalīti pēc statistiskajām tēmām un laika dimensijām (īstermiņa un ilgtermiņa dati). Tā kā dati mājaslapā tiek publicēti pēc statistiskajām tēmām, ir iespējams apvienot dažāda veida informāciju par katru statistisko tēmu, piemēram, svarīgākie dati, metadati, preses ziņojumi, cita tēmai atbilstošā informācija, produkti (inflācijas kalkulators).
- *Publikācijas*: CSP turpina izdot papīra publikācijas, bet publikācijas elektroniskā formātā no 2013. gada tiek nodrošinātas par brīvu. Publikāciju sadaļa sastāv no trim blokiem: publikāciju veikals (drukāto publikāciju pasūtīšana), e-publikācijas (visas elektroniskās publikācijas) un kārtējā gada publikācijas (PDF formātā). Publikācijas, kuras paredzēts publicēt kārtējā gada laikā, mājaslapā tiek ievietotas kalendārā norādītajā datumā pēc plkst. 13.00
- *Informācijas iegūšanas metodes*: uzziņas, speciālo datu sagatavošana un Informācijas centrs, kā arī Latvijas un citu valstu un to savienību iestādes, kas nodrošina sabiedrību ar statistisko informāciju.

Sadaļā „*Respondenti*” tiek publicēta informācija (veidlapas, kontakti) statistisko datu sniedzējiem – fiziskām un juridiskām personām.

Sadaļā „*Dokumenti*” ir publicēti Latvijas un Eiropas Savienības normatīvie akti, kas regulē CSP un Eiropas statistikas sistēmas darbību, kā arī klasifikācijas, kvalitātes vadlīnijas, kvalitātes politika un mērķi, kvalitātes ziņojumi, revīzijas politika, veidlapu paraugi un to reģistrēšanas kārtība un valsts statistiskās informācijas programma kārtējam gadam.

Sadaļa „*Par mums*” apkopo būtiskāko informāciju par CSP darbību, mērķiem, uzdevumiem. Tā iepazīstina interesentus ar organizācijas struktūru, vēsturi un darbinieku kontaktinformāciju.

Sadaļa „*Palīgs*” ir izveidota ar mērķi palīdzēt lietotājiem vieglāk un ātrāk atrast nepieciešamo informāciju, iepazīstina lietotāju ar mājaslapu, biežāk meklētākajiem atslēgvārdiem un uzdotajiem jautājumiem.

Nemot vērā to, ka nepieciešams nodrošināt mājaslapas dažādās lietotāju vajadzības, mājaslapas izstrādes laikā tika ievēroti šādi tīmekļa pieejamības (*web-accessibility*) principi: teksta izmēra palielināšana vai samazināšana atbilstoši lietotāja vajadzībām, krāsu sabalansētība, saišu, virsrakstu redzamība. Tādējādi mājaslapa ir izstrādāta atbilstoši mūsdienu tendencēm: tā ir daudzfunkcionāla un viegli pārskatāma, navigējama un saprotama.

Lai pilnveidotu un uzlabotu CSP mājaslapu, reizi mēnesī tiek veikta mājaslapas analīze, izmantojot *Google Analytics* rīku. Tiek izvērtēti vairāki rādītāji: apmeklētāju skaits, lapas apmeklējuma ilgums, meklētie vārdi, atslēgvārdi utt. Piemēram, balstoties uz meklētajiem vārdiem un frāzēm, tiek pilnveidots biežāk meklēto atslēgvārdu saraksts mājaslapas sadaļā „Palīgs”, lai palīdzētu mājaslapas lietotājam ātrāk atrast un izprast viņam nepieciešamo informāciju.

3.2. Datubāzes

Saskaņā ar Valsts statistiskās informācijas programmu datu lietotāji tiek nodrošināti ar publiski pieejamiem datiem, kas atrodas mājaslapas iedaļā „Datubāzes”. Katrai datu tabulai ir pievienots tēmai atbilstošs metadatu fails (skat. 3.2.2. punktu).

Datubāzēs loģiskā, pārskatāmā, lietotājiem draudzīgā veidā ir publicētas statistisko datu tabulas, kurās tiek atspoguļoti īstermiņa dati (mēnešu un ceturkšņu dati), ikgadējie dati, apsekojumu rezultāti, kā arī vēsturiskā statistika. Tabulās datu lietotājiem tiek piedāvāta iespējami garākā laikrinda, kā arī papildinformācija metadatu un zemsvītras piezīmju veidā, nodrošinot datu lietderību neatkarīgi no lietotāja priekšzināšanām. Dati tiek atjaunoti saskaņā ar mājaslapā pieejamo datubāzes datu publicēšanas kalendāru. Jaunākie dati, par kuriem tiek sagatavots arī preses ziņojums, tiek publicēti datu publicēšanas kalendārā norādītajā datumā plkst. 13.00.

Reizi nedēļā CSP mājaslapā tiek publicēts pārskats par iepriekšējā nedēļā veiktajām izmaiņām datubāzē, kur tiek uzskaitītas tabulas un tēmas, kuras ir papildinātas vai kurās ir veiktas izmaiņas, tāpat tiek paziņots par jaunizveidotajām tabulām un tēmām.

Datu lietotāju atbalstam ir pieejama arī datubāzes lietošanas pamācība, kas piemēru veidā parāda gan tabulu izveides procesu, gan izskaidro datubāzes efektīvākas izmantošanas iespējas (pamācība pieejama tikai latviešu valodā).

Galvenie dati (vispopulārākie un svarīgākie) ir publicēti jau gatavu tabulu veidā, mājaslapas iedaļā „Galvenie rādītāji”. Šajā iedaļā apkopota visa pieejamā informācija par interesējošo tēmu: norāde uz datubāzes tabulām, metadati, informācija par preses ziņojumiem, cita specifiska, konkrētajai tēmai atbilstoša informācija un norādes uz līdzīga satura datiem.

Datubāzes papildināšanas ar jauniem datiem kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.3. CSP Datubāzes”.

3.2.1. Tēmu dalījums

Lai nodrošinātu datu pārskatāmību, datubāzēs informācija ir sadalīta 12 tēmās un vairākās apakštēmās:

Vispārējā statistika: dabas resursi, ģeogrāfiskās ziņas, politiskā dzīve un reliģija.

Ekonomika un finanses: banku rādītāji, iekšzemes kopprodukts, investīcijas, konjunktūras rādītāji, patēriņa cenas, ražotāju cenas, uzņēmējdarbības finanses, valdības finanses.

Iedzīvotāji un sociālie procesi: aizņemtās un brīvās darbvietas, apmaksātais darba laiks, arodizglītība uzņēmumos, darba samaksa, darba samaksas struktūra, darbaspēka izmaksas, iedzīvotāji (skaits un tā izmaiņas, dzimstība, mirstība, noslēgtās un šķirtās laulības, migrācija), iedzīvotāju ieņēmumi, izglītība, kultūra, likumpārkāpumi un tiesu sistēma, mājokļa apstākļi, mājsaimniecību budžets, materiālā nenodrošinātība, monetārā nabadzība un ienākumu nevienlīdzība, nodarbinātība un bezdarbs, pieaugušo izglītība, sociālā drošība, veselības aprūpe un sports, veselības pašnovērtējums.

Rūpniecība, būvniecība, tirdzniecība un pakalpojumi: ārvalstu saistītu uzņēmumu darbības rādītāji, būvniecība, mājokļi, rūpniecība, tirdzniecība un pakalpojumi.

Statistikas uzņēmumu reģistrs: uzņēmumu demogrāfija, uzņēmumu grupas, uzņēmumu skaits.

Transports un tūrisms: transports, tūrisms.

Ārējā tirdzniecība: arī detalizēti dati četru un astoņu zīmju līmenī.

Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība: augkopība, lauksaimniecības vispārīgie rādītāji, lauku saimniecību struktūra, lopkopība, mežsaimniecība, zivsaimniecība.

Vide un enerģētika: enerģētika, energoresursu patēriņš mājsaimniecībās, vides aizsardzība.

Zinātne un tehnoloģijas: informācijas tehnoloģijas, inovācijas, zinātne.

Tautas skaitīšanas rezultāti un lauksaimniecības skaitīšanas rezultāti.

20. gadsimta 20.–30. gadu statistika: ekonomika, iedzīvotāji, sociālie procesi, rūpniecība un tirdzniecība, transports un sakari, lauksaimniecība.

3.2.2. Metadati

Metadati definīciju un izskaidrojoša teksta veidā informē datu lietotāju par tabulā esošo rādītāju un terminu nozīmi, informācijas izcelsmi, datu salīdzināmību.

Metadatus lietotājs var atrast:

- meklējot papildinformāciju pie konkrētas datu tabulas (katra datubāzes tabula ir papildināta ar atbilstošu un aktuālu metadatu failu);
- mājaslapas iedaļā „Metadati”, kur metadatu faili ir sakārtoti gan pēc tēmas, gan pēc alfabēta;
- mājaslapas iedaļā „Galvenie rādītāji” ir pieejami izvēlētajai tēmai atbilstoši metadati.

Metodoloģiskā informācija ir sakārtota šādos līmeņos:

Definīcijas. Satur terminu skaidrojumu par tabulā publicētajiem rādītājiem. Visas datubāzes rādītāju definīcijas ir pieejamas arī mājaslapas sadaļā „Terminu skaidrojums”, kur definīcijas ir sakārtotas pēc alfabēta un ar meklētāja palīdzību var atrast nepieciešamo informāciju.

Datu pieejamība. Ietver informāciju par datu publicēšanu, datu periodiskumu, izdotajām publikācijām, lietotajām klasifikācijām un paskaidrojošu informāciju par speciāli sagatavotu datu iegūšanas iespējām.

Datu vākšana. Aptver informāciju par izmantotajām apsekojuma metodēm un datu avotiem, mērķa populāciju, izlases apjomu; šeit ir iespējams iepazīties ar respondentiem paredzētajām veidlapām.

Datu aprēķināšana. Gan izskaidrojoša teksta, gan formulu veidā informē datu lietotājus par izmantotajām aprēķina metodēm. Skaidrojumā var būt publicētas gan aprēķinos izmantotās formulas, gan aprēķinu gaita. Šeit atrodama informācija arī par datu precizēšanu.

Salīdzināmība. Tiek norādīts, par kādu laika periodu ir pieejama salīdzināma informācija. Norāda pieejamo starptautiski salīdzināmo informāciju.

Konfidencialitāte. Satur informāciju par Valsts statistikas likumā noteikto respondentu sniegtās informācijas konfidencialitāti.

Kontaktpersona metodoloģijas jautājumos. Satur atbildīgās daļas darbinieka kontaktinformāciju.

Metadati pēdējo reizi atjaunoti. Norādīts pēdējais metadatu saturā veikto izmaiņu datums. Ar šo informāciju var kontrolēt un nodrošināt metadatu aktualitāti, tos atjaunojot vismaz reizi gadā.

Saistītās tēmas. Satur informāciju ar norādēm uz līdzīga satura metadatiem.

Nosacītie apzīmējumi. Tabulas veidā sakārtota informācija ar datu tabulās izmantotajiem simboliem.

3.3. Statistiskās publikācijas

CSP sagatavo statistiskās publikācijas. Katra gada beigās Redakcionālā padome nosaka nākamajā gadā izdodamās publikācijas.

Izdevniecības daļa sagatavo publikāciju katalogu, kurā ir ietverta informācija par plānotajām publikācijām, un nosūta to visiem pasūtītājiem, valsts pārvaldes iestādēm un masu medijiem. CSP priekšniece nosaka to iestāžu sarakstu, kuras var saņemt drukātos izdevumus bez maksas.

Drukāto publikāciju cenas tiek aprēķinātās atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem CSP maksas pakalpojumu cenrādīs.

Visu CSP sagatavoto izdevumu elektroniskās versijas tiek ievietotas CSP mājaslapā un ir pieejamas bez maksas.

Statistisko publikāciju sagatavošanas un izplatīšanas kārtība noteikta CSP kvalitātēs vadības procesa shēmā 7.2. „Statistiskās publikācijas”.

3.3.1. Infografikas

Lai sabiedrībā veicinātu diskusijas, CSP reizi ceturksnī sagatavo vai aktualizē infografiku, kas ir veltīta noteiktai attiecīgā laika periodā svarīgai tēmai. Infografikas sagatavo Informācijas un komunikācijas daļa sadarbībā ar pārējām CSP struktūrvienībām. Sagatavotās infografikas tiek publicētas mājaslapā un nosūtītas masu medijiem, kā arī par tām tiek informēti sociālo tīklu lietotāji.

3.4. Informācijas centrs

CSP Informācijas centrs dod iespēju visiem interesentiem iepazīties, abonēt un nopirkt CSP publikācijas. Informācijas centrā ir pieejami gandrīz visi Latvijas statistikas izdevumi par dažādiem periodiem – gan no 20. gadsimta 20.–40. gadiem, gan no padomju laika, gan jaunākie CSP izdevumi. Informācijas centrā var atrast citu valstu statistiskās publikācijas un starptautisko organizāciju izdevumus. Informācijas centrā veic vēsturisko statistisko publikāciju skenēšanu un publicē tās CSP mājaslapā.

Informācijas centra apmeklētāji var saņemt konsultācijas gan par statistikas metodoloģiju, gan par produktu izmantošanu (CSP mājaslapa, datubāzes, *Eurostat*). Informācijas centra darbinieki veic apmeklētāju uzskaiti un ievāc informāciju par apmeklējuma nolūku, tēmu un apmierinātību ar apmeklējuma rezultātu.

Informācijas centra bibliotēkas krājumu veido Informācijas un komunikācijas daļas referents (bibliotekārs), kas apzina CSP vajadzības pēc dažādām publikācijām un veic to pasūtīšanu. Tāpat bibliotekārs analizē publikāciju popularitāti apmeklētāju vidū un iesaka izmaiņas publikāciju apmaiņā starp statistikas iestādēm, kā arī sniedz priekšlikumus publikāciju norakstīšanai.

Informācijas centrs reizi mēnesī nosūta CSP darbiniekiem sarakstu ar jaunajām publikācijām Informācijas centra bibliotēkas krājumā.

CSP Informācijas centra bibliotēkas krājuma veidošanu nosaka CSP kvalitātes vadības sistēmas procesa shēma „0.0.2. CSP bibliogrāfijas uzturēšana”.

3.5. Konsultācijas un informācijas sagatavošanas pakalpojums

Lai atvieglotu statistiskās informācijas izmantošanu, CSP sniedz datu lietotājiem konsultācijas metodoloģijas jautājumus, kā arī nodrošina palīdzību informācijas iegūšanā. Konsultācijas un atbalsts datu iegūšanā ir bez maksas un tiek sniegts vienas dienas laikā, ja nav nepieciešams iesaistīt citas struktūrvienības atbildes sagatavošanā.

Izmantojot savā rīcībā esošos datu avotus, CSP var sagatavot informāciju, kas nav iekļauta valsts statistiskās informācijas programmā. Informācijas sagatavošana ir maksas pakalpojums, par ko samaksa tiek noteikta atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem CSP maksas pakalpojumu cenrādīs. Informācijas pasūtījumi sadarbībā ar CSP daļām tiek izpildīti 2 nedēļu laikā. Apjomīgu un sarežģītu pasūtījumu gadījumā, ja dati papildus jāapstrādā, termiņš var būt arī ilgāks. Klients par to tiek brīdināts iepriekš.

4. Komunikācija ar datu lietotājiem

4.1. Sociālie tīkli

Lai veicinātu komunikāciju ar datu lietotājiem, CSP aktuālo informāciju sniedz arī mikroblogu vietnē *Twitter*. Tajā ir izveidoti divi iestādes konti – latviešu valodā @CSP_Latvija un angļu valodā @CSB_Latvia. Atsevišķi CSP struktūrvienību *Twitter* konti netiek veidoti. Abos kontos tiek atspoguļotas visas CSP izplatītās ziņas medijiem, izdotās publikācijas, infografikas, kā arī sniegta informācija par aktualitātēm, piemēram, par CSP daļību dažādos pasākumos. *Twitter* vietnē CSP informē arī par *Eurostat* datu publikācijām. Tiek retvītoti komercbanku ekonomistu, Latvijas Bankas u.c. ekonomikas ekspertu komentāri par CSP izplatītajiem datiem.

Papildus informatīvajai funkcijai *Twitter* kalpo arī kā diskusiju ar datu lietotājiem veicinošs rīks. Tajā tiek sniegtas operatīvas atbildes uz sekotāju jautājumiem vai komentāriem, ja tie saistīti ar CSP darbību un/vai izplatītajiem datiem. Ja atbildes sagatavošanai nav nepieciešams piesaistīt CSP struktūrvienību, atbilde tiek sniegta jautājuma saņemšanas dienā. Ja atbildes sagatavošanā jāiesaista CSP struktūrvienība, atbildi parasti sniedz vienas darbadienas laikā. Nekavējoties ir nepieciešams sagatavot atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar CSP pakalpojumu un produktu kvalitāti.

Netiek atbildēts uz nepamatotiem komentāriem par CSP un/vai iestādes darbiniekiem. Abu CSP *Twitter* kontu apkalpošanu nodrošina CSP sabiedrisko attiecību speciālists un mājaslapas administrators.

Twitter kontā izvieto paziņojumus par pārtrauktiem CSP pakalpojumiem (piemēram, mājaslapas profilakse).

4.2. Atbilžu sniegšana uz lietotāju jautājumiem

Informācijas un komunikācijas daļa saņem informācijas pieprasījumus pa pastu, aizpildot iesniegumu Informācijas centrā un elektroniski. Jautājumi par CSP pakalpojumiem un svarīgākajiem statistikas rādītājiem tiek saņemti arī pa telefonu.

Atbildes uz jautājumiem par mājaslapā pieejamiem datiem un izziņas tiek sagatavotas 2–3 darba dienu laikā, bet speciāli sagatavota statistiskā informācija sadarbībā ar CSP daļām tiek sagatavota divu nedēļu laikā. Ja informācijas sagatavošana prasa lielāku darba apjomu un ir laikietilpīgāka, tad informācijas pieprasītājs tiek par to informēts.

CSP darbojas *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs, kas izveidots sadarbībā ar *Eurostat*. Centra galvenais uzdevums ir palīdzēt Latvijas iedzīvotājiem patstāvīgi izmantot internetā bez maksas pieejamos *Eurostat* statistiskās informācijas resursus.

Statistiskās informācijas pieprasījumu saņemšanas, vērtēšanas, sagatavošanas un izplatīšanas kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.4. Statistiskās informācijas pieprasījuma apstrāde”.

Atbilžu sniegšanas uz lietotāju jautājumiem kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.4. Statistiskās informācijas pieprasījumu apstrāde”.

4.3. Semināri un konferences

Lai sasniegtu iespējami plašu datu lietotāju auditoriju, CSP gan organizē, gan piedalās citu iestāžu organizētajos informatīvajos pasākumos. Viena no CSP rīkoto semināru mērķa grupām ir topošie un esošie bibliotekāri, kurus CSP izglīto par CSP un *Eurostat* datubāzu u.c. statistikas lietošanu. Pēc uzaicinājuma CSP dodas arī uz skolu, uzņēmēju u.c. iestāžu un organizāciju rīkotajiem informatīvajiem pasākumiem un iepazīstina ar attiecīgās nozares statistikas aktualitātēm, datubāzēm u.c. Tāpat *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs ar informatīvo stendu regulāri piedalās izstādē „Baltijas grāmatu svētki”, kas norisinās vienlaikus ar ikgadējo starptautisko izglītības izstādi „Skola”.

4.4. Atgriezeniskā saite

Pakalpojumu pilnveidošana nav veicama bez datu lietotāju viedokļa noskaidrošanas, līdz ar to CSP regulāri veic pasākumus, lai iegūtu informāciju no lietotājiem par informācijas atbilstību datu lietotāju vajadzībām un pakalpojumu lietošanas ērtumu.

Lietotāju viedokļa noskaidrošanai CSP veic šādus apsekojumus:

- klientu apmierinātības apsekojums;
- apmierinātība ar sniegtajiem pakalpojumiem;
- viedokļa noskaidrošana CSP organizēto semināru laikā;
- viedokļa iegūšana par konkrētu produktu;
- netiešās metodes.

4.4.1. Klientu apmierinātības apsekojums

Klientu apmierinātības apsekojums tiek veikts reizi divos gados. Klientu apmierinātības apsekojumam izvēlas noteiktu statistikas tēmu un anketas garums nepārsniedz 10 jautājumus.

Apmierinātības apsekojumos neiekļauj visaptverošus jautājumus, kurus nav iespējams saistīt ar noteiktu statistiku vai pakalpojumu, jo datu lietotājs vairumā gadījumu izmanto noteiktus rādītājus un CSP mājaslapas rīkus.

Klientu apmierinātības apsekojuma (2012) rezultāti pieejami mājaslapā:

<http://www.csb.gov.lv/dokumenti/klientu-apmierinatibas-aptauja-40799.html>

Lietotāju viedokļa jomā ir nepieciešami pilnveidojumi, jo līdzšinējās aptaujas ir neefektīvas t.i. zems atbildētības līmenis un atbilžu kvalitāte arī nav tā augstākā.

4.4.2. Apmierinātība ar sniegtajiem pakalpojumiem

Lai noskaidrotu viedokli par informācijas sagatavošanas pakalpojumu un konsultāciju sniegšanu, kopā ar sagatavoto atbildi tiek nosūtīta veidlapa, kurā pakalpojuma saņēmējs var paust savu attieksmi par pakalpojumu kvalitāti un sagatavotās informācijas atbilstību vajadzībām.

Ar aptaujas palīdzību tiek aprēķināts lietotāju apmierinātības izmaiņas rādītājs, kā arī tiek identificētas tās jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Aptaujas rezultāti tiek apkopoti vienu reizi gadā.

4.4.3. Viedokļa noskaidrošana CSP organizēto semināru laikā

Organizējot vai piedaloties dažādos semināros, noskaidro viedokli par:

- seminārā sniegtās informācijas atbilstību lietotāju vajadzībām;
- CSP produktu un pakalpojumu atbilstību lietotāju vajadzībām.

Viedokļa noskaidrošanai izmanto aptaujas anketas vai diskusijas ar auditoriju vai tās pārstāvi. Iegūto informāciju iesniedz struktūrvienības vadītājam, kas lemj par tālāko rīcību.

4.4.4. Viedokļa iegūšana par konkrētu produktu

Veicot būtiskas izmaiņas produkta (piemēram, publikācijas) vai pakalpojuma saturā, ir nepieciešams noskaidrot lietotāju viedokli par tām. Viedokļa noskaidrošanai var izmantot aptaujas anketas vai organizēt tikšanos ar datu lietotājiem.

4.4.5. Netiešās metodes

Veicot produktu un pakalpojumu pilnveidošanu, informācijas iegūšanai tiek izmantotas netiešās metodes. Kā svarīgākie informācijas avoti jāmin:

- mājaslapas apmeklējuma statistika (*Google Analytics* – meklētākie vārdi, populārākās lapas, tēmu popularitāte);
- informācijas pieprasījumu analīze (izmaiņas statistikas datubāzu saturā);
- sociālo tīklu lietotāju komentāri par mājaslapu vai datubāzēm.

5. Sadarbība ar masu medijiem

Sadarbību ar medijiem nodrošina CSP sabiedrisko attiecību speciālists. Tas ietver CSP ziņu izplatīšanu medijiem, atbildēšanu uz mediju jautājumiem, t.sk. komentāru sniegšanu televīzijā un radio, preses konferenču rīkošanu, interviju ar CSP amatpersonām organizēšanu utt.

5.1. Preses ziņojumu sagatavošanas gaita

Regulāros preses ziņojumus sagatavo un izplata atbilstoši CSP ikgadējam preses ziņojumu kalendāram. Par datiem atbildīgās struktūrvienības sagatavo preses ziņojumus, kurus izskata sabiedrisko attiecību speciālists, ja nepieciešams, veic redakcionālas izmaiņas, tās saskaņojot ar autoru, un nodrošina ziņas saskaņošanu ar CSP vadību pirms tās publicēšanas. Vienlaikus visi CSP sagatavotie preses ziņojumi tiek tulkoti angļu valodā un plkst. 13.00 publicēšanas dienā tiek publicēti CSP mājaslapā un izplatīti medijiem un ziņu aģentūrām.

Lai uzlabotu CSP sniegto ziņojumu satura kvalitāti, CSP darbiniekiem ir izstrādātas „Vadlīnijas par CSP ziņu sagatavošanu – kā rakstīt ziņas par statistiku un cipariem”. Vadlīnijas sagatavotas, izmantojot Apvienoto Nāciju Eiropas Ekonomiskās komisijas izstrādātās vadlīnijas „Rokasgrāmata ziņu rakstīšanai par cipariem” („A guide to writing stories about numbers”) un CSP sabiedrisko attiecību speciālista pieredzi. Tajās ietverta informācija par rakstīšanas tehnikām un vizuālās informācijas (grafiki, tabulas, kartes) veidošanu. CSP sabiedrisko attiecību speciālists apmāca kolēģus CSP preses ziņojumu sagatavošanā atbilstoši ikgadējam CSP Cilvēkresursu mācību plānam.

CSP sabiedrisko attiecību speciālists sagatavo, saskaņo ar CSP vadību un izplata informāciju medijiem par CSP darbības aktualitātēm, kā arī atzīmējamām un svētku dienām (piemēram, 8. marts, Jāņi) atbilstošu statistiku.

Preses ziņojumu sagatavošanas un izplatīšanas kārtība noteikta CSP kvalitātēs vadības procesa shēmā „7.1. Preses ziņojums”.

5.2. Preses konferences

CSP preses konferences saskaņā ar preses ziņojumu kalendāru plāno sabiedrisko attiecību speciālists, un lēmumu par to rīkošanu pieņem CSP vadītājs. Preses konferences sasauc par nozīmīgiem ekonomiskajiem vai sociālajiem datiem, piemēram, par iekšzemes kopprodukta ceturkšņa rādītājiem, par aktuālo Latvijas iedzīvotāju skaitu un gada migrācijas datiem. Preses konference tiek izziņota vienu vai divas darba dienas iepriekš, atkārtoti – preses konferences dienas rītā. Žurnālisti tiek informēti papildus arī telefoniski. Preses konferences norises laiks neatšķiras no datu publicēšanas laika – plkst. 13.00.

CSP pēc attiecīga uzaicinājuma ar datu prezentāciju piedalās arī citu iestāžu rīkotajās preses konferencēs, piemēram, datu publicēšanas dienā iepazīstinot ar jaunākajām patēriņa cenu izmaiņām.

Līdztekus tiek organizētas CSP pārstāvju intervijas televīzijā, radio un presē par aktuāliem, sabiedrībai nozīmīgiem statistikas datiem par ekonomiskajiem, demogrāfiskajiem un sociālajiem procesiem.

5.3. Publicitātes analīze

Izplatīto datu atspoguļojums un kvalitāte medijos tiek pastāvīgi uzraudzīti. Lai nodrošinātu CSP un iestādes amatpersonu publicitātes, kā arī izplatīto statistikas datu atspoguļojuma regulāru apskatu plašsaziņas līdzekļos – drukātajā nacionālajā un reģionālajā presē, interneta portālos, televīzijā un radio kanālos –, CSP ik darba dienu saņem mediju monitoringa pakalpojumu. Tādējādi iespējams sekot līdzi gan iestādes un amatpersonu publicitātei, gan izplatīto datu atspoguļojumam medijos un nepieciešamības gadījumā veikt korektīvas darbības – labot nepareizi publicētus datus vai atbildēt uz negatīvām publikācijām, ja nereagēšana var negatīvi ietekmēt CSP tēlu un/vai izplatīto datu uzticamību.

5.4. Žurnālistu jautājumi

Uz žurnālistu jautājumiem atbild CSP sabiedrisko attiecību speciālists. Tāpat sabiedrisko attiecību speciālists pēc pieprasījuma nodrošina CSP amatpersonu komentārus televīzijā vai radio. Saskaņā ar mediju jautājumu uzskaiti vidēji mēnesī CSP tiek adresēti 15 mediju pieprasījumi. Pieprasījumu apjoms ir atšķirīgs. Viens jautājums var saturēt vienu konkrētu datu pieprasījumu. Savukārt cits žurnālista jautājums var aptvert daudz un dažādu datu pieprasījumu, kura sagatavošanā jāiesaista par datiem atbildīgās struktūrvienības, piemēram, simts lielāko eksportētāju un importētāju saraksta izveidošana.

Atbildes uz žurnālistu jautājumiem tiek sniegtas bez maksas un žurnālistiem nepieciešamajā termiņā.

6. Individuālie datu pieejamība zinātniskiem un mācību mērķiem

Lai sekmētu statistikas datu izmantošanu izglītībā un sniegtu atbalstu pētnieciskajai darbībai, CSP nodrošina anonimizētu individuālo statistisko informāciju pētnieciskiem un zinātniskiem mērķiem, kā arī mācību vajadzībām.

Atbilstoši anonimizācijas pakāpei izšķir divu veidu anonimizētās datnes – publiski pieejamas apsekojumu datnes un konfidenciālus datus zinātniskiem mērķiem.

6.1. Publiski pieejamas apsekojumu datnes

Publiski pieejamas datnes tiek sagatavotas, izmantojot personu apsekojumu datnes. Tās galvenokārt pielieto mācību procesā dažādu statistikas metožu apguvei. Publiski pieejamas datnes sagatavo gan pēc ražojošās struktūrvienības priekšlikuma, gan pēc Izdevniecības daļas priekšlikuma. Lai sagatavotu publiski pieejamas datnes, ir nepieciešams Konfidencialitātes padomes apstiprinājums.

Publiski pieejamas datnes tiek publicētas mājaslapā, pirms to lejupielādes datu lietotājiem ir nepieciešams reģistrēties, izmantojot reģistrācijas rīku mājaslapā.

6.2. Konfidenciāli dati zinātniskiem mērķiem

CSP var sagatavot konfidenciālus datus izmantošanai zinātniskiem mērķiem, ievērojot šādus priekšnoteikumus:

1. datu izmantošanai ir pētniecisks vai zinātnisks mērķis;
2. CSP var nodrošināt datu aizsardzību;
3. datu pieprasītājs ir apliecinājis, ka spēs nodrošināt datu aizsardzību un izpaušanas kontroli.

Vadoties pēc pieprasītās informācijas, CSP konfidenciālus datus var izsniegt kā datnes izmantošanai pieprasītāja telpās vai piedāvāt izmantot attālinātās piekļuves sistēmu.

CSP mājaslapā tiek publicēta informācija par apsekojumiem, kuru dati ir pieejami zinātniskiem mērķiem izmantošanai pieprasītāja telpās, kā arī norādes par to, kā šos datus var iegūt (iesnieguma formas, rādītāji, līguma saturs), un saņemšanas procedūras apraksts.

Ja tiek pieprasīta informācija, kuras nav apsekojumu sarakstā, datu aizsardzības un sniegšanas iespējas izvērtē Konfidencialitātes padome.

Papildu informācija par konfidenciālu datu izmantošanu zinātniskiem mērķiem atrodama Konfidencialitātes rokasgrāmatā.

Svarīgākie pasākumi datu izplatīšanā 2014. gadā

1. CSP datu izplatīšanā izmantoto datu vizualizāciju klāsta paplašināšana.
2014. gads – atkarībā no finansiālām iespējām, kartogrāfiskas informācijas sagatavošana.
2014. gads – regulāra PX-WEB jauno versiju uzstādīšana, piedāvājot datu lietotājiem uzlabotu funkcionalitāti.
2. Individuālo datu izmantošanas atspoguļošana.
2014. gads – atbilstoši jaunajam statistikas likumam sagatavot un mājaslapā publicēt informāciju par pieejamajiem apsekojumiem, pētniecības projektiem un to rezultātiem, kuros ir izmantoti CSP dati.
3. Sabiedrisko attiecību vadība veido pozitīvu CSP tēlu sabiedrībā gan papildus strādājot ar tēmām, kas bieži tiek nepareizi izprastas un komentētas medijos, gan piedāvājot informāciju un datus atbilstoši sabiedrības aktualitātēm.
Sabiedriskajās attiecībās CSP ne tikai pasīvi vēro un sniedz atbildes, bet arī aktīvi iesaistās diskusijā un veido attiecības ar medijiem, nodrošinot analītisku informāciju par sabiedrībai svarīgām tēmām.
2014. gads – sagatavotas četras infografikas par sabiedrībā aktuālām tēmām.
2014. gads – veikta CSP darbinieku apmācība preses ziņojumu sagatavošanā atbilstoši CSP Cilvēkresursu mācību plānam 2014. gadam.
4. Visas CSP publikācijas ir pieejamas elektroniski un bez maksas, papīra publikācijas saglabājušās kā reprezentatīvs un vēsturisks materiāls. Internetā pieejamajā publikāciju e-arhīvā ir atrodamas arī padomju un pirmās brīvvalsts laikā izdotās publikācijas, kas ir skenētas, izmantojot programmu teksta atpazīšanai un tādā veidā nodrošinot datu meklēšanas iespējas.
2014. gads – turpinās iepriekšējos gados izdoto publikāciju skenēšana. Plānots, ka 2014. gada beigās mājaslapā būs ievietotas visas gadagrāmatas un tautas skaitīšanas rezultātu publikācijas.
5. Izmaiņas publikāciju saturā, papildinot to ar analītisku informāciju.
2014. gads – publikācija „Latvija. Galvenie rādītāji” papildināta ar sadaļu, kurā iekļauta analītiska informācija, kas raksturo svarīgākos datu izmaiņu cēloņus.
6. Skolēnu stūrītis CSP mājaslapā papildināts ar statistikas datu analīzi veicinošu mācību materiālu (pamācība grafiku veidošanā, vidējo rādītāju raksturojums).
2014. gads – datu izmantošanas risinājumu apraksti (iedzīvotāju piramīdas izveidošana).
8. Kontakts ar datu lietotājiem ieviesta klientu attiecību vadības sistēma, kas ļauj centralizēti sekot līdzi CSP darbinieku kontaktam ar datu lietotājiem – reģistrēt telefona zvanus un uzdotos jautājumus, apkopot apkalpošanas kvalitātes rādītājus un klientu atsauksmes.
2014. gads – atkarībā no CSP finansiālām iespējām.